

Een nieuwe rol voor de audiciens

door
JOS OVERBEEKE

Op wie stapt u af met uw gehoorprobleem? Vroeger was dat steevast de KNO-arts of het Audiologisch Centrum. In de toekomst is dat mogelijk de audicien. Maar kan hij uw gehoorprobleem goed beoordelen? Onderzoek laat zien dat er nog veel moet veranderen in de audicienwereld. 'Het StAr-keurmerk is een serieuze poging de kwaliteit te verbeteren'.

De verstrekking van hoorhulpmiddelen is vastgelegd in de Regeling zorgverzekering van het ministerie van VWS. Tot 2002 zei deze regeling dat alleen een KNO-arts of Audiologisch Centrum een hoortoestel kan voorschrijven, maar het ministerie heeft deze eis laten vallen. Sindsdien mogen verzekeraars zelf bepalen wie zij als voorschrijver accepteren. Dat kan een KNO-arts of de audioloog zijn, maar ook een audicien.

Een dergelijke versoepeling leidt tot een doelmatiger verstrekking van hulpmiddelen, is de gedachte. Daarnaast is

bekend dat KNO-artsen en Audiologische Centra overbelast zijn. Bovendien kunnen mensen met ouderdomslechthorendheid vaak prima door een audicien geholpen worden. Maar zijn audiciens altijd in staat het gehoor van een nieuwe cliënt goed te beoordelen? Wanneer er zich een medisch probleem voordoet of als het gehoor lastig te revalideren is, hebben zij dit dan in de gaten? Kortom, bent u bij een audicien in goede handen?

AZOS

Het College voor zorgverzekeringen (CVZ), dat de minister adviseert, en het Nationaal Overleg Audiologische Hulpmiddelen (NOAH) waren er niet gerust op. Daarom ontwikkelde het NOAH een model van audiologische zorg, dat vervolgens door het CVZ getoetst werd op zijn bruikbaarheid. In dit Aangepast Zorgmodel Slechthorenden (AZOS) krijgt de audicien een centrale rol toebedeeld: hij maakt een schifting tussen relatief eenvoudige gehoorproblemen enerzijds en meer complexe en/of medische problemen anderzijds. Hij voert een zogeheten triage uit. In het eerste geval kan hij een cliënt zelf behandelen, in het tweede geval verwijst hij door naar een KNO-arts of Audiologisch Centrum. Het AZOS-model is onderzocht op de Audiologische Centra van drie academische ziekenhuizen: in Amsterdam (AMC), Rotterdam en Maastricht. In alle regio's deden audiciens mee aan het onderzoek. De resultaten waren niet geruststellend: veel audiciens blijken nog onvoldoende in staat te beoordelen wat precies de oorzaak is van een gehoorprobleem. De opleiding tot audicien zal eerst aangepakt moeten worden, voordat audiciens een goede triage kunnen uitvoeren. Bovendien moeten huidige audiciens worden bijgeschoold.

Keurmerk

Nu is de audicienwereld volop in beweging. Enerzijds is er een kwaliteitsslag gaande: de audiciens werken aan verbe-

Vijf tips van prof. W.A. Dreschler, voor wie naar een audicien stapt:

1. Kies voor een StAr-audicien.
2. Vergelijk minstens twee toestellen in gebruik, elk gedurende drie à vier weken.
3. Kies niet te snel voor het duurste toestel. Controleer of de hogere prijs echt iets toevoegt.
4. Weet dat u recht heeft op een onderzoek, advies en begeleiding door een KNO-arts of Audiologisch Centrum. Dit kan wenselijk zijn als u niet zeker bent of de beste oplossing bereikt is, of als u behoefte heeft aan een onafhankelijk advies.
5. Schaf een hoortoestel niet aan voordat u dit heeft uitgeprobeerd en er tevreden over bent.

tering van hun dienstverlening. Dit komt tot uitdrukking in het registreren van audiciens, het verlenen van een keurmerk door de Stichting Audicienregister (StAr) en in de verbetering van de audicienopleiding. Anderzijds hebben zich de laatste jaren partijen op de markt van de hoortoestellen gemeld die duidelijk mikken op de eenvoudiger problemen. Hoogleraar audiologie Wouter Dreschler spreekt van een tweestromenland: 'Geregisteerde en niet-geregisteerde audiciens groeien uit elkaar'. Dreschler werkt op het Amsterdamse AMC, is voorzitter van het NOAH en was betrokken bij het onderzoek van het CVZ. 'Het StAr-keurmerk is een serieuze poging de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Een voorbeeld: in een rumoerige winkel in een drukke straat kun je geen gehoortest afnemen. Een serieuze audicien doet zoiets niet.' Bij Hans Anders bespeurt Dreschler weinig neigingen zulke tekortkomingen aan te pakken. Bovendien bieden audiciens die zich richten op eenvoudige hoorproblemen, minder keus aan hoortoestellen, zegt Dreschler. 'Een geregisteerde audicien is zeker aan te bevelen boven een niet-geregisteerde'.

De Friesland en Salland

De gemiddelde audicien is dus nog niet klaar voor een centrale rol in de orenzorg. Het CVZ adviseert de verzekeraars daarom hem nog niet als voorschrijver in polissen op te nemen. Iedereen met een gehoorprobleem kan nog steeds 't best gezien worden door een KNO-arts of door het Audiologisch Centrum, aldus het CVZ.

Overigens heeft sinds 2002 vrijwel geen enkele verzekeraar de audicien als voorschrijver geaccepteerd. Wie de reglementen van de verzekeraars erop naslaat, ontdekt dat alleen De Friesland en Salland hun reglementen in dit opzicht hebben aangepast. Zij hebben de eis laten vallen dat een

hoortoestel door een KNO-arts of audioloog moet worden voorgeschreven. Maar dan alléén als het gaat om ouderdomslechthorendheid. Bovendien moet er wél een huisarts aan te pas komen.

De meeste verzekeraars volgen de lijn die Achmea volgt: bij de eerste verstrekking is een toelichting van een KNO-arts of audioloog vereist. Bij een vervolgaanpassing niet meer. In de voorschrijffpraktijk is in principe dus weinig veranderd. Maar in de toekomst zal dit waarschijnlijk wel gebeuren, verwacht Angèl Link van het CVZ. 'Dan moet wel de audicienopleiding op een hoger niveau liggen en moeten de audiciens over meer kennis en vaardigheden beschikken. In dat geval is te verwachten dat meer verzekeraars hen opnemen in hun reglementen, en dat meer cliënten zich tot een audicien zullen wenden.'

Standpunt NVVS

Ook de NVVS adviseert te kiezen voor een StAr-audicien, maar is verder niet tegen de audicien als voorschrijver mits deze zodanig is (bij)geschoold dat hij kan beoordelen of een klant door hemzelf geholpen kan worden dan wel moet worden doorverwezen naar een KNO-arts of Audiologisch Centrum. Ten slotte: de NVVS is vertegenwoordigd in het bestuur, de normcommissie en de scholingscommissie van StAr en heeft zo invloed op de eisen die aan een StAr-audicien gesteld worden.

